

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

16. De dignitate Elocutionis & definitione Figuræ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

timò loco ponendum præscribunt.

Nam polysyllaba nomina verbis nimis simplicibus suat ornati ora.

Decimo quinto, verbum substantivum Est, rectè initio post aliam dictionem ponitur, vt apud Cic. sapè. Ea est enim.

Decimo sexto, Sum verbum præcedente comparatio, aut superlatiuo, eleganter finem orationis occupat, vt Tuscul. 2. num. 69. N ullum theatrum virtuti conscientia maius est.

Decimo septimo, Infinitum passiuo verbi vsitatus, quàm actiuo, cum verbo componitur. In pueris oratio perfecta nec exigi, nec sperari potest: Quintil. Et Cic. pro Milone; In hædiatori verò quæ potest inferri iniusta nex.

Præsentis temporis verbum, quàm præteriti, in historia, fabulæ narranda, elegantius dicitur.

Decimo octauo, aduerbia adiectiuo nominibus, aut aduerbijs ex adiectiuo nominibus factis, postponuntur, aut si præponantur in medio, aliquid non in eleganter ponitur, vt: Stylus intermissione paulum admodum de celeritate perdit: Quintil. Cicero, Multò tamen pauciores oratores, quàm boni poëtæ inveniuntur.

Coniunctio, & articuli periodi.

Decimo nono, Coniunctiones frequentissimæ periodorum faciunt initium, & orationis corpus, veluti quibusdam aureis catenulis vinciunt.

Vsitatiora sunt ista: Ac illud quidem, Ac mea quidem sententia, Neque verò, Iam verò, Sed etiam, Et si, Quam obrem, Itaque; Vt enim quisque, Quinetiam, Verum ego, Verum enim uerò, Num igitur, &c.

In Aduerbijs.

Nunquam mehercule, Primum, Deinde, Nunc autem, &c.

In Pronominibus.

Quis enim, Quis autem, Quod quidem, Quidquod, Hoc enim, Hoc profectò, Hæc autem omnia; Quibus de causis, Illud profectò, Ego verò, Mihi verò.

(*)

De dignitate elocutionis, & definitione figuræ.

CAPVT XVI.

Restat tertia, eaque nobilissima pars elocutionis Dignitas, quæ tota consurgit ex figuris. De quibus nunc plenius agendum viderur.

Atque, vt id maiori fiat perspicuitate, primum varia figurarum nomina, & exempla ex veteribus, Hermogene, Longino, Aquila, Rutilio Lupo, Rufiniano, & cæteris, ordine alphabetico subijciam. Mox de vsu, & accommodatione dicam. Tertiò earundem partem, seu permixtionem, & variam in varijs authoribus, & stylis tractationem breuiter ostendam: Nota porrò, figurarum nomine tropos etiam vulgò contineri: quanquam, si propriè, & signanter loquamur, Ο τριπλος περιέν όνομα γίνεσθαι άρετή, τό ή σχήμα

περι πλείω όνοματος κόσμησις, vt declarat Alexand. Rhetor.

Alexander Rhetor de figuris: Tropus est virtus in vno duntaxat verbo; figura, lumen, & ornatus in pluribus. Accedit, quòd tropus immutatis à propria significatione verbis fit;

αλλότριον άντι τή ιδία όνομα. έχει; figura verò propria retinet rei significationem, τή ιδίαν όνομα τή πράγματις σωζει.

Deinde alia est figura dictionis, quæ sit duntaxat in verbis, quibus immutatis ipsa dissoluitur. Talis est allusio; non enim, si καλέσθαι, & βαλέσθαι alludunt apud Græcos, latinè eandem vim retinent. Figura autem sententiæ, cum in sensu, & notionibus mentis sit constituta, verbis etiam immutatis non tollitur.

Definitur ab eodem Alexandro figura ή αλλαξις λόγων ή τή κρείττονα, Mutatio orationis in melius; hoc est, ornatio quædam formæ dicendi. Cæcilius Calendites eandem sic definit, Ζώεις τή μή ηγία φύσιν. Molon. Μεταβολή εις ήδονήν ή άγισα τήν άκοήν.

Nomenclatura figurarum, ordine alphabetico.

Ex antiquis Rhetoribus expressa.

003

CA